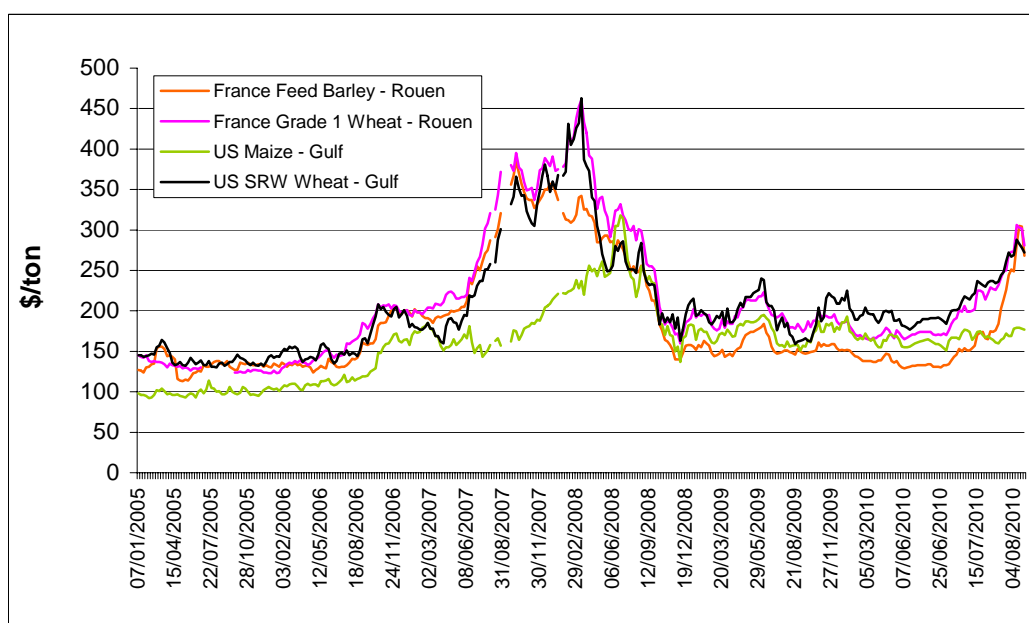

Enheten för handel och marknad
 Ida Björklund
 Tfn: 036-15 63 43
 Mobil: 070-548 04 70
 E-post: ida.bjorklund@jordbruksverket.se

Kraftig ökning av spannmålspriserna

Under de senaste veckorna har spannmålspriserna på världsmarknaden ökat kraftigt. Det amerikanska vetepriset (SRW Gulf) har ökat med ca 36 procent sedan början av juli och noterades till 272 dollar per ton den 9 augusti 2010. Noteringen på Rouen-börsen har under samma tidsperiod stigit med ca 54 procent och uppgår nu till ca 281 dollar per ton. Prisnoteringen på korn på Rouen-börsen har fördubblats sedan i juni. Majspriset har inte haft samma starka utveckling de senaste månaderna utan har legat stabilt runt 160-180 dollar per ton.

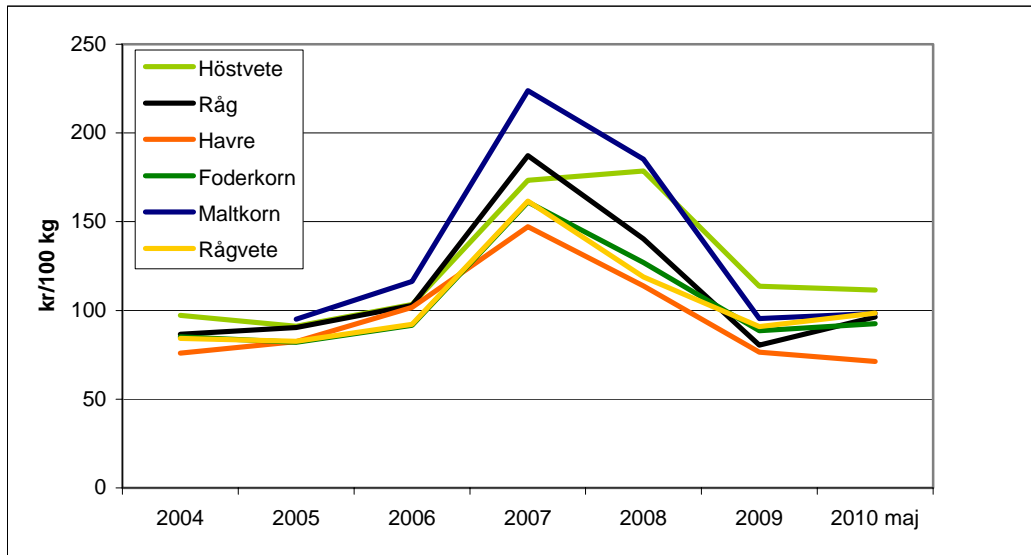
Figur 1. Utvecklingen av spannmålspriserna 2005-2010

Källa: International Grain Council

De svenska spannmålspriserna har under tidigare år följt samma trend som världsmarknadspriserna med relativt stabila priser åren innan pristoppen 2007/08. Under 2007/08 gick priserna kraftigt uppåt för att sedan sjunka tillbaka till en nivå strax under prisnivån som var innan toppen, och har sedan legat rela-

tivt stabilt. Lantmännens terminspriser för leverans av höstvetete i oktober-december har den senaste månaden ökat med omkring 25 procent.

Figur 2. Svenska spannmålspriser 2004- maj 2010

Källa: Jordbruksverkets statistikdatabas

Torkan påverkar årets skörd

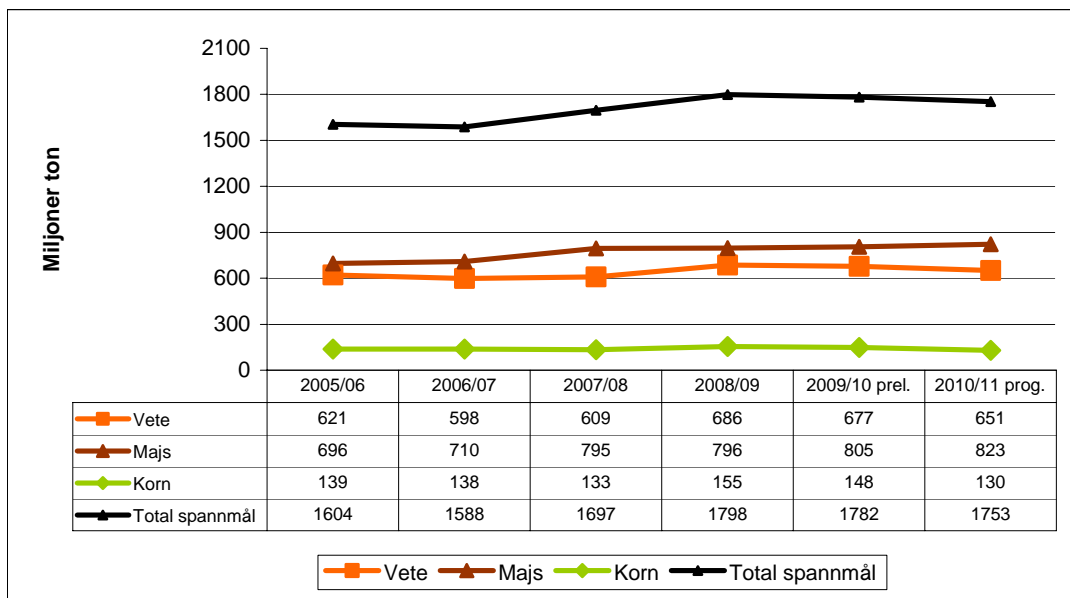
I den senaste rapporten från IGC (grain market report 29 juli) har man justerat ned världsproduktionen av spannmål 2010/11 med 23 miljoner ton till 1 753 miljoner ton jämfört med juni-rapporten. Veteskörden prognostiseras bli ca 651 miljoner ton vilket är en nedjustering med ca 13 miljoner ton. Prognosen för kornskörden väntas bli ca 130 miljoner ton vilket är ca 7 miljoner ton lägre än tidigare beräknat. Till skillnad från de andra sädeslagen kommer sannolikt skörden av majs ligga på de nivåer som man tidigare prognostiserat, ca 823 miljoner ton.

De nedjusterade skördeprognoserna beror på den extrema torka och de bränder som har härjat i Ryssland under sommaren. Enligt International Grain Council (IGC) kommer den ryska spannmålsskörden sannolikt att ligga runt ca 60 miljoner ton vilket är en nedjustering av prognosen från ca 85 miljoner ton tidigare under året. Under 2009 uppgick Rysslands skörd till ca 94 miljoner ton. Även höstsådden väntas bli försenad. Ryssland kommer tillfälligt att stoppa all export av spannmål från den 15 augusti till och med årsskiftet vilket har fått priserna att skjuta i höjden. Från ryska myndigheter meddelar man att man inte kommer att ta bort exportrestriktionerna innan man vet hur stor årets skörd blir. Ryssland har även uppmanat länderna i tullunionen, Vitryssland och Kazakstan, att göra det samma.

Det har även varit mycket varmt och torka i delar av Tyskland och Frankrike, Ungern, Polen, Kazakstan och Ukraina vilket har påverkat produktionen nega-

tivt. I sydöstra Europa, Kina och framförallt i Kanada har man fått stora regnmängder som har förstört odlingarna till viss del.

Enligt uppgifter från EU-kommissionen beräknas spannmålsskörden i EU bli ca 2,5 % lägre än under föregående år och därmed uppgå till 287,3 miljoner ton. Vid en jämförelse med det senaste femårsgenomsnittet kan man utläsa att produktionen totalt sett ligger 0,8 % över femårsgenomsnittet.

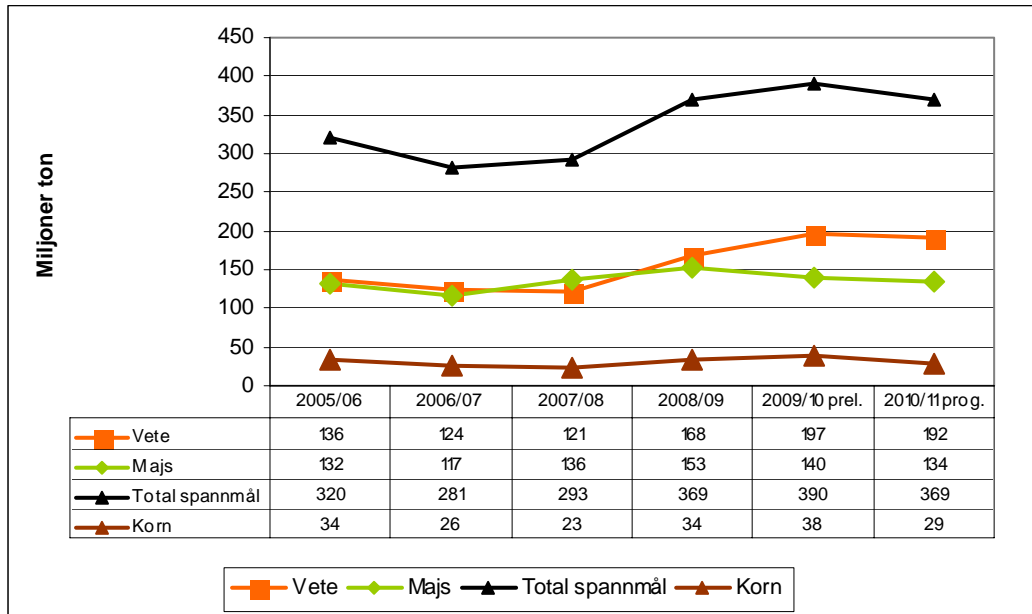

Figur 3. Världsproduktion av spannmål 2005/06-2010/11

Källa: International Grain Council, Grain market report 29 juli 2010.

Stora lager

Trots en förväntad lägre avkastning, som kommer att resultera i en lägre skörd, så finns det stora lager av spannmål i världen. De stora världslagren kommer troligtvis att täcka de förväntade produktionsunderskotten i världen. IGC har justerat ned de totala spannmålslagren i världen med 18 miljoner ton sedan föregående prognos, till 369 miljoner ton. Vi har med andra ord betydligt större lager i dagsläget gentemot vad vi hade under krisen 2007/08 som då uppgick till 281 miljoner ton. Även lagren med vete och majs är stora jämfört med 2007/08, vilket diagrammet nedan visar. Kornlagren ligger på ungefär samma nivåer som under krisen 2007/08.

Figur 4. Världslager 2005/06 - 2010/11

Källa: International Grain Council, Grain market report 29 juli 2010

Skillnader från den globala livsmedelskrisen 2007/08

De extrema väderförhållandena som har drabbat Ryssland och som har lett till exportrestriktioner har påverkat priserna kraftigt uppåt. Ukraina har även rapporterat om att eventuellt införa exportkvoter och Kazakstan överväger att enbart exportera till andra CIS-länder. Enligt IGC beror mycket av den prisstegring vi sett på speulationsköp på terminsmarknaden till följd av den nedjusterade skördeprognosen i olika delar av världen samt de exportrestriktioner som införts. När råvarupriserna stiger har både jordbrukare och ekonomiska placerare ett ökat intresse av att säkra priserna på spannmål genom placeringar i futures och optioner. Lagren av spannmål i världen är också mycket större idag än vad de var under pristoppen 2007/08. Enligt FAO kan även den ekonomiska krisen ha en bromsande effekt på prisutvecklingen eftersom efterfrågan således bör hållas tillbaka något.

Denna kraftiga prisstegring som vi har sett de senaste veckorna ger farhågor om att vi kommer att få se en upprepning av den globala livsmedelskrisen 2007/08. Det finns dock mycket som pekar på att marknaden är mycket mer balanserad idag än vad den var vid tiden för krisen 2007/08. Under livsmedelskrisen var det flera makroekonomiska variabler som påverkade uppgången, bland annat föll dollarn mycket under den perioden och oljepriset var högt. Under de senaste veckorna har dollarn försvagats något medan oljepriset har legat relativt konstant.

Förväntad prisutveckling enligt OECD och FAO 2010-2019

Enligt OECD:s och FAO:s gemensamma outlook-rapport som publicerades den 15 juni förväntas världsmarknadspriserna för spannmål den närmaste 10-årsperioden att ligga över de nivåer som var gällande mellan 1997-2006, dock väntas de inte nå de nivåer som de gjorde under pristoppen 2007/08. Prisökningen förväntas vara mellan 10 och 30 procent om man bortser från inflationen. Anledningen till att priserna sannolikt kommer att stiga beror bland annat på ökade kostnader i jordbruket och en ökad efterfrågan i takt med att en ökad befolkningstillväxt och ett ökat välstånd i världen. En stigande användning av etanol och biodiesel bidrar även till en ökad efterfrågan.